Az Európai Unió
Tanácsa

Luxembourg, 2017. június 19.
(OR. en)

10197/17

MOG 42
CFSP/PESC 514
IRAQ 5

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2017. június 19.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	10196/17 MOG 41 CFSP/PESC 513 IRAQ 4
Tárgy:	A Tanács következtetései Irakról – A Tanács következtetései (2017. június 19.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Tanács 2017. június 19-i 3551. ülésén elfogadott, Irakról szóló tanácsi következtetések szövegét.

MELLÉKLET

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI IRAKRÓL

Külügyek Tanácsa, 2017. június 19.

1. Az EU nagyra értékeli az al-Abádi miniszterelnök vezette iraki kormány és az iraki biztonsági erők azon jelentős eredményeit, amelyeket az elmúlt hónapok során értek el a Dáis elleni hadjáratban. A legkiemelkedőbb vívmányt Moszul város kerületei többségének felszabadítása jelenti, amelynek megszállása a Dáis iraki területen való legyőzésének legfőbb akadálya volt. Az EU felhívja a figyelmet a nemzetközi koalíció által a Dáis elleni hadjárat során az iraki kormánynak nyújtott hozzájárulásra, továbbá teljes mértékben elkötelezett marad a nemzetközi koalíció átfogó szerepvállalása mellett, többek között az erőszakos szélsőségesség és a terrorizmus ellen a nemzetközi joggal összhangban folytatott küzdelemben. Az EU elismerését fejezi ki az iraki népnek a Dáis legyőzését célzó hadjárat során tanúsított önfeláldozó magatartásáért. Az EU méltányolja az iraki kormánynak a civil lakosság védelme érdekében a katonai hadjárat során tett erőfeszítéseit, továbbá felkéri az iraki biztonsági erőket, hogy a hadjárat során Irak egész területén továbbra is kezeljék elsődleges feladatként a civilek védelmét. Az EU a leghatározottabban elítéli a Dáis folytonos brutalitását, az emberi jogok és nemzetközi humanitárius jog kirívó megsértésének eseteit, például a megkülönböztetés nélküli támadásokat, a gyilkosságokat és a konfliktussal kapcsolatos szexuális erőszakot. Az EU mély aggodalommal tekint az iraki haderők által állítólagosan elkövetett különböző súlyosságú emberi jogi visszaélések eseteire. Üdvözli, hogy Irak szövetségi kormánya és a kurdisztáni regionális kormány kötelezettséget vállalt aziránt, hogy sürgősséggel kivizsgálja az összes idevágó bejelentést, továbbá felkéri az említetteket, hogy a felelősöket átlátható eljárás keretében számoltassák el.

2. Az iraki történelemnek ebben a kritikus szakaszában az EU újólag hangsúlyozza, hogy kitartóan támogatja Irak egységét, szuverenitását és területi integritását, továbbá hogy szilárd és tevékeny elkötelezettséget vállal az iraki társadalom etnikai, vallási és felekezeti sokszínűségének megőrzése – így például a kisebbségi csoportok védelme – iránt. Annak érdekében, hogy az iraki nép teljesítse az ország jövőjére vonatkozó közös elképzelés kialakítására irányuló célját, e pillanatban nemzeti és helyi szinten egyaránt az inkluzív megbékélés útjára kell lépnie. Az EU üdvözli az iraki politikai vezetőknek a politikai reform és megbékélés előmozdítására irányuló erőfeszítéseit, továbbá arra szólít fel minden felet, hogy a jövőben is a kölcsönös megértés és a kompromisszum jegyében törekedjenek a nemzeti megbékélésre. A nemzetközi közösség kitartó és hosszú távú kötelezettségvállalása e tekintetben létfontosságú. Ösztönözni kell ezen túlmenően a sokféleség iránti nyitottságot népszerűsítő oktatást is.

3. Az EU úgy véli, hogy az iraki nép általános érdeke a párbeszéd és az együttműködés segítségével érvényesül legjobban, továbbá hogy el kell kerülni az egyoldalú lépéseket, valamint hogy minden lezáratlan kérdést az iraki alkotmányban foglalt rendelkezések teljes körű alkalmazására épülő konszenzusos állásfoglalások révén kell megoldani. Az EU felkéri Irak szövetségi kormányát és a kurdisztáni regionális kormányt, hogy a Moszul felszabadítását célzó hadjáratban folytatott sikeres biztonsági együttműködésüket alapul véve a teljes politikai és gazdasági dimenzió valamennyi kérdését – a sokat vitatott belső határok ügyét is – konstruktív párbeszéd keretében tárgyalják meg. Az EU ezenkívül az iraki kurdisztáni régióban valamennyi felet arra ösztönöz, hogy keressék meg a közös kiindulási pontokat, és egyebek mellett regionális választások megtartásával állítsák helyre a demokratikus intézmények működését.

4. Az EU véleménye szerint elengedhetetlen, hogy az iraki kormány kézzelfogható eredményeket mutasson fel a politikai reformok terén, hogy így lehető váljon a jog érvényesülésére és az elszámoltathatóságra, a működő demokrácia elveire, a jogállamiságra, az emberi jogok tiszteletben tartására és a civil társadalom érdemi bevonására alapozott nemzeti megbékélés. Az EU ösztönzi a nőkre, a békére és a biztonságra vonatkozó iraki nemzeti cselekvési terv mielőbbi végrehajtását. Az EU üdvözli és támogatja az iraki kormány reformtörekvéseit, és felszólítja a vezető iraki politikusokat, hogy az össznemzeti érdeket tartsák szem előtt, támogassák a kormányt a reformokra, a megbékélésre és a stabilizálásra irányuló törekvéseiben, például a jövőre tartandó parlamenti és tartományi választások előkészítése tekintetében, amelyeket átlátható módon és a demokratikus normákkal összhangban kell lebonyolítani. Valamennyi folyamat során biztosítani kell a nők, a fiatalok és a kisebbségek részvételét.

5. Az EU ezen túlmenően mély aggodalmának ad hangot a humanitárius helyzet kapcsán, és méltányolja az iraki hatóságok, az ENSZ és más nemzetközi partnerek arra irányuló jelentős erőfeszítéseit, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő, illetve a konfliktus által érintett személyek számára humanitárius segélyt és támogatást nyújtsanak. Az EU újólag hangsúlyozza, hogy a konfliktusban részt vevő valamennyi félnek az összetűzések alatt és adott esetben azt követően is gondoskodnia kell a civilek védelméről és be kell tartania a nemzetközi jogi, ezen belül a nemzetközi humanitárius jogi és az emberi jogi előírásokat is. Az EU hangsúlyozza továbbá, hogy sürgősen biztosítani kell valamennyi területen a biztonságot és az akadálymentes humanitárius hozzáférést, a háborús összetűzések elől menekülő polgári lakosok védelmét, az életmentő sürgősségi orvosi ellátást, a sebesültek evakuálását, csakúgy mint a belső menekültek akadálymentes hazatérését, amint az otthonukba való visszatérésük biztonságosnak tekinthető. Sajátos helyzetüknek megfelelő, fokozott támogatást kell nyújtani a szexuális és a nemi alapú erőszak, valamint a konfliktussal kapcsolatos szexuális erőszak áldozatainak. Alapvető fontosságú, hogy minden iraki hatóság biztosítsa, hogy a biztonsági ellenőrzési eljárások teljes mértékben megfeleljenek a nemzeti és nemzetközi jognak, és hogy a táborok megőrizzék humanitárius és civil jellegüket. Az ENSZ humanitárius segítségnyújtási reagálási tervének jelenlegi finanszírozási hiányára figyelemmel az EU hangsúlyozza, hogy a teljes nemzetközi közösségnek sürgősen fokoznia kell a humanitárius segítségnyújtást, tekintetbe véve Irak egészének igényeit. Az EU és tagállamai eddig is élen jártak a nemzetközi humanitárius segítségnyújtásban, és a jövőben is szolidaritást kívánnak tanúsítani az iraki nép iránt azzal, hogy a humanitárius alapelvekkel összhangban humanitárius segítséget nyújtanak a leginkább rászorulóknak.

6. Az EU úgy véli, hogy Irak tartós stabilitásának biztosításához elengedhetetlen, hogy az iraki kormány, illetve politikai vezetők elindítsák és támogassák az átmeneti igazságszolgáltatási folyamatot. Ennek keretében olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek biztosítják a Dáis bíróság elé állítását és az emberi jogok különböző súlyosságú megsértésének olyan eseteiért való elszámoltathatóságot, mint például a háborús és az emberiesség elleni bűncselekmények és a népirtás, valamint a kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek ellen elkövetett cselekmények. Az e bűncselekményekkel kapcsolatos bizonyítékokat meg kell őrizni, a jogsértéseket pedig dokumentálni kell. Az EU és tagállamai készek támogatni az iraki kormányt ebben a folyamatban. E tekintetben továbbra is kiemelt figyelmet érdemel a külföldi terrorista harcosok és különösen a visszatérők kérdése. A továbbiakban is kulcsfontosságú az érintett szereplőkkel jogszerűen és a megfelelő csatornákon folytatott együttműködés és információmegosztás. Az EU felszólítja Irakot, hogy csatlakozzon a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumához. Felszólítja továbbá az ország hatóságait, hogy szavatolják olyan átlátható és jogi kártérítési eljárás lefolytatását, amelynek során a korábban elveszített vagyont visszaszolgáltatják azok jogos tulajdonosainak. Az EU mindemellett hangsúlyozza, hogy olyan programokat kell megvalósítani, amelyek célja a fegyveres csoportok által toborzott gyermekek leszerelése, társadalmi reintegrációja és oktatása, és megjegyzi, hogy a gyermekek minden esetben áldozatok, akiknek intézményi, társadalmi és közösségi támogatásra van szükségük. Az EU minden körülmények között ellenzi a halálbüntetés alkalmazását. Felszólítja az iraki szövetségi kormányt, hogy a kivégzésekre vonatkozóan vezessen be moratóriumot, a kurdisztáni regionális kormányt pedig a moratórium visszaállítására szólítja fel azt a célt szem előtt tartva, hogy később végleg eltöröljék a halálbüntetést.

7. Az EU örömmel nyugtázza az iraki kormány azt célzó erőfeszítéseit, hogy eleget tegyen az IMF-fel kötött készenléti megállapodásban foglalt követelményeknek. Az EU kiemeli, hogy sürgős pénzügyi és gazdasági reformokra van szükség ahhoz, hogy Irak elindulhasson a gazdasági talpraállás, az újjáépítés, valamint a tartós gazdasági és társadalmi fejlődés útján. Az EU kész a jövőben is támogatni Irak gazdasági megújulást célzó erőfeszítéseit, és aktívan segíti az iraki hatóságok arra irányuló munkáját, hogy javítsák a közszolgáltatások minőségét, megerősítsék az inkluzív kormányzást, felvegyék a küzdelmet a korrupció ellen, és hogy az iraki alkotmánnyal összhangban nemre, etnikai hovatartozásra, vallásra és meggyőződésre való tekintet nélkül valamennyi iraki polgár számára egyenlő jogokat biztosítsanak. Az EU szorgalmazza, hogy az iraki hatóságok gyorsítsák fel a pénzügyi és gazdasági reformok megvalósítását. Az EU kész az IMF-fel és a Világbankkal szoros együttműködésben támogatni Irakot a gazdaság megerősítéséhez és diverzifikálásához szükséges reformok végrehajtásában, ez ugyanis javítani fogja a munkahelyteremtési esélyeket, többek között a fiatalok számára is, előmozdítja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek visszatérését és hozzájárul a helyi közösségek stabilizálásához, növelve ezzel a rezilienciájukat. Az EU üdvözli az EBB és Irak azt célzó törekvéseit, hogy lezárják a tárgyalásokat az Iraknak nyújtandó, hosszú távra szóló hiteltámogatásra irányuló keretmegállapodásról. Az EU továbbra is elkötelezetten támogatja az UNAMI megbízatását.

8. Kiemeli, hogy a biztonság és a jogállamiság fontos feltétele annak, hogy a felszabadított területeken és az ország egészében egyaránt megvalósuljon a stabilitás. Elengedhetetlen, hogy a biztonsági szolgálatok javítsák a polgári lakossággal fennálló kapcsolataikat. E célból az EU és tagállamai már jelenleg is támogatják Irak biztonsági ágazatát, többek között rendőrségi képzések, valamint a terrorizmus elleni küzdelemért felelős struktúrák és a hírszerző ügynökségek támogatása, illetve egyes tagállamok által kétoldalú alapon nyújtott katonai képzések révén. Az EU törekedni fog arra, hogy e tevékenységei összhangban álljanak a más nemzetközi partnerektől érkező támogatásokkal, és így jobban megfeleljenek az iraki hatóságok szükségleteinek. Az iraki hatóságok kérésére az EU jelenleg vizsgálja annak lehetőségét, hogy a biztonsági ágazat reformjával foglalkozó uniós tanácsadó és támogató csoportot küldjön a helyszínre, amely más nemzetközi partnerekkel együttműködve és egyeztetve segítené a reformtörekvéseket.

9. Ez idáig 1,8 millió belső menekült tért vissza a felszabadított területekre. Az EU örömmel nyugtázza ezt a fontos eredményt. Úgy véli, hogy a felszabadított területek stabilizációja, valamint a belső menekülteknek és a menekülteknek a nemzetközi védelmi normákkal összhangban álló, biztonságos, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és megkülönböztetéstől mentes visszatérése döntő jelentőségű Irak hosszú távú stabilitása szempontjából. A stabilizációs törekvéseket Irak vezetésével, ugyanakkor a nemzetközi közösség és azon belül az ENSZ támogatásával, illetve velük összehangoltan kell megvalósítani. Ennek megfelelően az EU felszólítja az iraki kormányt, hogy az érdekelt szereplőkkel folytatott párbeszéd keretében, az érintett közösségek – köztük a jazidik, a keresztények és a türkmének – érdekeit is maradéktalanul figyelembe véve gondoskodjon a tényleges biztonságról, az inkluzív kormányzásról és az alapvető szolgáltatások nyújtásáról a felszabadított területeken annak érdekében, hogy ezáltal lehetővé tegye a belső menekültek visszatérését otthonaikba, és hatékonyan elejét vegye a demográfiai szerkezet manipulálására tett próbálkozásoknak. Ezek az intézkedések kiegészítik azokat a már folyamatban lévő erőfeszítéseket, amelyek célja az alapvető szolgáltatások és a megélhetési lehetőségek helyreállítása, többek között az UNDP stabilizálást célzó finanszírozási alapjainak közreműködésével. Ha ezek a kezdeményezések sikerrel járnak, az lehetővé teszi majd, hogy az irakiak tartósan hazatérjenek otthonaikba, enyhítve ezzel a lakóhelyelhagyás miatt a szomszédos országokra nehezedő nyomást. Az EU felszólítja az iraki kormányt, hogy fokozott együttműködéssel segítse elő az iraki állampolgárok méltósággal, biztonságban és rendezett körülmények között történő visszatérését hazájukba, összhangban a nemzetközi joggal és ezen belül az emberi jogok nemzetközi jogával, továbbá Iraknak a partnerségi és együttműködési megállapodásban megfogalmazott kötelezettségvállalásaival. A Tanács mindemellett ösztönzi a Bizottságot és a főképviselőt, hogy vigyék előbbre az iraki szövetségi kormánnyal a migráció kérdéséről jelenleg folytatott eszmecserét, és egy kölcsönösen előnyös, együttes összefogás keretében a jelenség valamennyi vonatkozására térjenek ki.

10. Az EU és tagállamai a stabilizációs folyamat legnagyobb adományozói közé tartoznak, és készek még tovább növelni a nyújtott támogatást. Az EU tevékenyen részt vesz a nemzetközi koalíció stabilizációs intézkedéseinek koordinálásában, többek között a robbanásveszély csökkentésével foglalkozó tematikus koordinátori szerepe révén.

11. Az EU üdvözli, hogy Irak nemrégiben diplomáciai lépéseket tett szomszédai felé. Az Unió a térség valamennyi országát arra sürgeti, hogy tartsák fenn ezeket az erőfeszítéseket, támogassák Irak egységét, szuverenitását és területi integritását, és konstruktív szerepvállalással járuljanak hozzá az Irakkal való, illetve a szélesebb régión belüli stabilitás és megbékélés megteremtéséhez. Az EU hangsúlyozza, hogy a regionális gazdasági együttműködés fontos szerepet játszik Irak és a szomszédos országok jóléte szempontjából.

12. A Szíriára és Irakra, valamint a Dáis jelentette veszélyre vonatkozó regionális stratégiájának szellemében az EU továbbra is határozottan elkötelezett aziránt, hogy támogassa Irakot a jelenlegi válságból való talpraállásban, többek között az országgal kötött partnerségi és együttműködési megállapodásnak a megerősítést követő végrehajtása révén. Ennek részét képezi a demokráciával és az emberi jogokkal, a kereskedelemmel és a beruházásokkal, valamint – annak valamennyi szempontjára kiterjedően – a migrációval kapcsolatos együttműködés.

13. E következtetések alapján a Tanács felkéri a főképviselőt és az Európai Bizottságot, hogy kellő időben terjesszék elő egy iraki uniós szerepvállalásra vonatkozó stratégia elemeit.